

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/146/2023
Identifikačné číslo spisu: 1717203151
Dátum vydania rozhodnutia: 14.12.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Nora Halmová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:1717203151.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne A. N., narodenej X. K.S. XXXX, N., T. XX, proti žalovanej obchodnej spoločnosti OT kredit Slovakia, a. s., Bratislava, Mostová 2, IČO: 36 660 850, o určenie neplatnosti výkonu záložného práva smerujúceho k realizácii dobrovoľnej dražby, o určenie, že nehnuteľnosť - byt č. X v bytovom dome súpisné číslo XXXX ležiaci na parcele CKN č. XXXX/X, vchod XX, nachádzajúci sa v katastrálnom území N., evidovaný Správou katastra N., na LV č. XXXX, nie je zaťažená záložným právom v prospech žalovanej OT kredit Slovakia, a. s., IČO: 36 660 850, vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 6Csp/47/2017, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 16. septembra 2021 č. k. 9CoCsp/16/2020-436, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Pezinok (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 10. marca 2020 č. k. 6Csp/47/2017-380 zastavil konanie o žalobe žalobkyne v časti, v ktorej sa (po konečnej úprave žalobného petitu) domáhala určenia (absolútnej) neplatnosti zmluvy o úvere č. 022015 zo dňa 29. mája 2015; ďalej zamietol žalobu vo zvyšku, t. j. čo do určenia, že úver v zmluve o úvere č. 022015 je bezúročný a bezplatný; ďalej o určenie neplatnosti použitia neprijateľnej podmienky, ako aj časti o určenie neplatnosti výkonu záložného práva smerujúceho k realizácii dobrovoľnej dražby a napokon o určenie, že nehnuteľnosť - byt č. X v bytovom dome súpisné číslo XXXX ležiaci na parcele CKN č. XXXX/X, vchod XX, nachádzajúci sa v katastrálnom území N., evidovaný Správou katastra Pezinok, na LV č. XXXX, nie je zaťažená záložným právom v prospech žalovanej. Žalovanej ako úspešnej strane v konaní priznal súd prvej inštancie nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozhodol aj o zrušení uznesenia Okresného súdu Pezinok zo dňa 15. mája 2017 č. k. 6Csp/47/2017-132 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28. júna 2017 č. k. 7Co/184/2017-151, t. j. o zrušení uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia, ktorým žalovanej uložil povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva formou uskutočnenia dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti - označeného bytu č. 1 na prízemí bytového domu súp. č. XXXX v N., zapísaný na LV č. XXXX, bytový dom postavený na

parcele č. XXXX/X, vchod č. XX. Keďže podaním zo 17. novembra 2019 zobrala žalobkyňa späť žalobu v časti o určenie, že zmluva o úvere je neplatná, súd prvej inštancie v tejto časti konanie o žalobe zastavil, podľa ust. § 145 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom zo 16. septembra 2021 č. k. 9CoCsp/16/2020 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach potvrdil a žalovanej priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Vzhľadom na výsledok konania (zamietnutie žaloby žalobkyne, resp. zastavenie konania o žalobe v časti o určenie neplatnosti úverovej zmluvy) súd prvej inštancie správne rozhodol aj o zrušení nariadeného neodkladného opatrenia, v súlade s ust. § 335 CSP. Skutočnosť, že návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, spočívajúceho v uložení povinnosti žalovanej zdržať sa výkonu záložného práva, súdy (prvoinštančný a na základe odvolania aj odvolací) vyhovel, neznamená, že tým predurčili výsledok konania vo veci samej a ani záväzné posudzovanie postavenia žalobkyne ako spotrebiteľa. V rámci dokazovania, na vykonanie ktorého nie je pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení časový priestor, bolo preukázané, že žalobkyni postavenie spotrebiteľa neprináleží, a teda jej nepatria ani tie nároky a práva, ktoré uplatňovala žalobou vo veci samej. Z obsahu spisového materiálu nemožno vyvodíť, že by súd prvej inštancie svojím postupom znemožnil žalobkyni uplatňovať jej procesné práva; žalobkyňa sa opakovane vyjadrovala k priebehu konania a dokazovania, a to ústne aj písomne, mala možnosť navrhovať dôkazy, čo aj využila. Bolo vecou úvahy súdu, rozhodnúť, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie viedlo k zisteniu skutkového stavu v potrebnom rozsahu, ktorý bol dostatočný pre právne posúdenie veci.

3. Žalobkyňa podala dovolanie (č. 1. 452 a nasl.) prostredníctvom Občianskeho združenia OPOS (ďalej aj „občianske združenie“), v mene ktorého na základe substitučnej plnej moci konala S.. S. J. (ako to vyplýva z obsahu dovolania). K dovolaniu dovolateľka pripojila plnomocenstvo, substitučné splnomocnenie a diplomy.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) predovšetkým skúmal, či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP.

5. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza, že dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (viď § 429 ods. 1 veta prvá CSP). Podľa § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Postup súdu prvej inštancie v prípade nespĺnenia osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP) upravuje § 436 ods. 1 CSP, podľa ktorého vtedy, keď má dovolanie vady podľa § 429 CSP a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 CSP poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

6. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade absencie (alebo nedostatočného) poučenia dovolateľa odvolacím súdom. Procesná situácia, pri ktorej súd prvej inštancie prihliada na vady dovolania a dovolateľa vedie k ich odstráneniu, nenastáva v prípade existencie vád podľa § 429 CSP vtedy, keď bol dovolateľ riadne poučený odvolacím súdom o náležitostiach dovolania a zastúpení dovolateľa v dovolacom konaní (rovnako táto situácia nenastáva pri zistení iných vád, než sú vady dovolania v zmysle § 429 CSP). V takom prípade súd prvej inštancie

dovolateľa nevyzýva na odstránenie väd dovolania a spis bez ďalšieho predkladá na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

7. Spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok musí byť odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolaateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. decembra 2019 sp. zn. 4Cdo/190/2019, R 39/2020)

8. Obdobne Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. IV. ÚS 489/2018, publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 79/2018, vyslovil, že ak obligatórnou náležitosťou dovolania je podľa druhej vety § 429 ods. 1 Civilného sporového poriadku jeho spísanie advokátom, je potom logické, že nedostatok tejto podmienky možno odstrániť len v lehote na podanie dovolania, keďže ide o podmienku, ktorá musí byť splnená už pri jeho podaní.

9. Z obsahu podaného dovolania (a jeho príloh) však nebolo súdu zrejmé, či S.. S. J., ktorá podala dovolanie v mene občianskeho združenia (ako zástupcu dovolateľky), bola v čase podania dovolania zamestnancom alebo členom, ktorý mal oprávnenie konať v mene občianskeho združenia. V podanom dovolaní žalobkyňa špecifikovala vzťah menovanej k občianskemu združeniu ako k jeho členke, uvedený vzťah však nebol preukázaný a nevyplýval ani z predloženého substitučného plnomocenstva, ktoré bolo priložené k dovolaniu. Z obsahu podaného dovolania tak nebolo možné ustáliť vzťah S.. S. J. k občianskemu združeniu (zástupcovi dovolateľky).

10. Z obsahu spisu tak doposiaľ nevyplývalo, či predmetné dovolanie bolo spísané občianskym združením. Rovnako tak bolo potrebné upozorniť na skutočnosť, že v zmysle § 429 ods. 2 písm. b) CSP združenie na ochranu spotrebiteľov môže konať v dovolacom konaní len prostredníctvom zamestnanca alebo člena, ktorý má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, a preto je potrebné preukázať existenciu zamestnaneckého vzťahu, prípadne členstvo v združení konajúcej osoby a rovnako tak vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa v študijnom odbore právo. Okresný súd Pezinok vyzval 4. októbra 2023 občianske združenie na predloženie stanov Občianskeho združenia OPOS, v ktorých je uvedený cieľ činnosti, resp. účel, na ktorý je založené a osoby, ktoré sú oprávnené konať v jeho mene; mal súdu ozrejmiť, či S.. S. J. bola v čase podania dovolania jeho členkou, a mala oprávnenie v jeho mene konať; a mal preukázať existenciu a trvanie členstva S.. S. J., prípadne preukázanie, že išlo o osobu- člena oprávneného konať za občianske združenie v čase podania dovolania. 10.1 Okresný súd Pezinok vo výzve uviedol, že ak uvedené nedostatky nebudú odstránené v lehote 15 dní odo dňa doručenia výzvy, súd bude mať za to, že nebola splnená podmienka povinného zastúpenia podľa § 429 ods. 1 a 2 CSP a dovolanie bude dovolacím súdom odmietnuté (§ 447 písm. e) CSP). Dňa 21. októbra 2023 bola Občianskemu združeniu OPOS výzva elektronicky doručená.

10.2 Na predmetnú výzvu občianske združenie nereagovalo do vydania rozhodnutia a zároveň dovolací súd nemal vedomosť o prekážke, pre ktorú by Občianske združenie OPOS nemohlo reagovať na výzvu. Súd tak poskytol dostatočnú lehotu od doručenia výzvy (t. j. 21. októbra 2023) do vydania rozhodnutia, aby sa súdu preukázalo či S.. S. J., ktorá podala dovolanie v mene občianskeho združenia (ako zástupcu dovolateľky) bola v čase podania dovolania zamestnancom alebo členom, ktorý mal oprávnenie konať v mene občianskeho združenia.

11. So zreteľom na to, že v posudzovanej veci nie je splnená osobitná podmienka dovolacieho konania vyplývajúca z § 429 ods. 1 CSP, pričom nejde o žiaden z prípadov uvedených v § 429 ods. 2 CSP, najvyšší súd odmietol dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. e) CSP pre nesplnenie podmienok dovolacieho konania bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia. Následkom nesplnenia tejto osobitej podmienky dovolacieho konania je nemožnosť uskutočnenia meritórneho dovolacieho prieskumu, nakoľko prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútny, ale je obmedzený citovaným zákonným ustanovením sledujúcim legitímny cieľ, ktorým je podanie iba kvalifikovaných podaní (dovolaní) na najvyšší súd ako mimoriadnu opravnú inštanciu.

12. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods.

3 druhá veta CSP).

13. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.